



Voorstel aanpak Rioolbeheer op het Eldoradopark - Versie 1

Inhoud

Inleiding	2
Aanpak / Gebruikte bronnen / Informatieverzameling	4
Korte geschiedenis van ons rioolstelsel	4
Kenmerken van ons rioolstelsel:	4
Problemen / knelpunten van ons rioolstelsel:	5
Drie opties t.b.v. aanpak rioolproblemen	6
Advies van de deskundige	7
Visie van het bestuur op noodzaak aanpakken problemen	8
Voorstel bestuur:	8
Werkwijze Etipar	9
Vervolg: voorstel ter stemming op de ledenvergadering	9

Inleiding

Beste leden,

Op het park zijn er percelen die regelmatig last hebben van verstoppingen, andere percelen (bijna) nooit. Op het verzoek van enkele eigenaren die regelmatig problemen ervaren, is het bestuur in maart 2022 gestart met een onderzoek naar de staat van ons rioolstelsel*.

We zijn begonnen met een enquête onder de leden: de uitkomst daarvan is dat 22 percelen van 17 verschillende eigenaren rioolklachten ervaren. Naast de enquête is er ook nog contact opgenomen met verschillende personen en partijen die zich in het heden en in het verleden hebben bezig gehouden met ons riool. Zo is er een steeds uitgebreider beeld ontstaan.

Op de volgende pagina's vind u een overzicht van de verzamelde informatie en een voorstel waarmee het bestuur denkt de rioolproblemen op Eldorado betaalbaar aan te kunnen pakken. Naast informatie en overzicht is er ook een bedrijf gevonden dat de werkzaamheden kan oppakken.

Voorstel ter stemming op de ledenvergadering

Voor het maken van een definitieve keuze en voor het geven van de opdracht heeft het bestuur toestemming nodig van de leden. Om die reden zal bijgaand voorstel, op 8 oktober 2022 tijdens de ledenvergadering, ter stemming worden ingebracht.

Twee informatiebijeenkomsten

Helaas is er tijdens de ledenvergadering weinig tijd voor vragen en discussie. Toch willen we de leden de gelegenheid geven om invloed uit te oefenen en een goed geïnformeerde stem uit te brengen. Daarvoor organiseert het bestuur twee informatiebijeenkomsten waarin leden alvast vragen kunnen stellen en suggesties kunnen doen. De eerste voorlichtingsochtend vond plaats op 18 juni 2022. **De tweede voorlichtingsbijeenkomst vindt plaats op zaterdag 3 september van 10 - 12 uur. Iedereen is welkom.**

Heeft u eerder al vragen en of opmerkingen over bijgaand voorstel, dan horen wij die graag, want zonder uw kritische vragen zal de uitkomst minder goed zijn; vragen houden ons en iedereen scherp.

Met vriendelijke groet,
Will Linders, bestuurslid CVvE Eldoradopark Chaam

Eldorado Chaam, juli 2022

* Eerst deden we dit onderzoek in combinatie met een onderzoek naar onze waterhuishouding. Uiteindelijk is ervoor gekozen om riool- en waterbeheer uit elkaar te trekken en als twee afzonderlijke problemen te zien. Ons voorstel aanpak waterhuishouding volgt snel.

Aanpak / Gebruikte bronnen / Informatieverzameling

Om een beeld te kunnen vormen van ons rioolstelsel is er contact opgenomen met verschillende personen en partijen. Informatie is verzameld middels:

- **observaties** van mensen die betrokken waren bij de aanleg van het park;
- **ervaringen** van de mensen op het park die zich 'dagelijks' bezighouden met het oplossen van rioolproblemen (of dat in het verleden hebben gedaan);
- de antwoorden van de **enquête** 'onderzoek Waterhuishouding Eldorado' die in maart onder de leden is verspreid. De verzamelde antwoorden geven een goed beeld van de actuele stand van zaken;
- Aanwezige **documentatie** in het bestuursarchief;
- **Eindrapportage van de pilotstudie** perspectieven in integraal waterbeheer 2008;
- **Inhoudelijke vakkennis** van geraadpleegde bedrijven.

Korte geschiedenis van ons rioolstelsel

Ons huidige rioolstelsel ligt er al sinds de oprichting van het park (begin jaren 70) en is destijds met problemen tot stand gekomen. Zo waren er betalingsproblemen met de aannemer, waardoor het riool tijdens de aanleg te lang heeft opengelegen, met als gevolg dat buizen gingen drijven en niet meer 'op afschot' lagen .

Op enig moment zijn toen alle geulen met een bulldozer dichtgeschoven. zonder dat gekeken werd of de buizen nog wel goed (niet te ver omhoog of omlaag) lagen.

Daarna was niet meer zichtbaar waar het riool nog goed lag en waar niet meer. Sindsdien is hier niets aan veranderd.

Bron: Jack Kusters, en betrokken bij aanleg park

Dat de rioolbuizen min of meer ongelijk in het terrein liggen, is al lang bekend: deze informatie is terug te vinden in oude documentatie van vorige besturen en in verhalen van leden die hier al heel lang verblijven. We kunnen dus stellen dat al heel erg lang duidelijk is dat sinds de aanleg van het terrein het riool een risico was voor problemen.

Bron: bestuursinfo, verhalen van leden

Kenmerken van ons rioolstelsel:

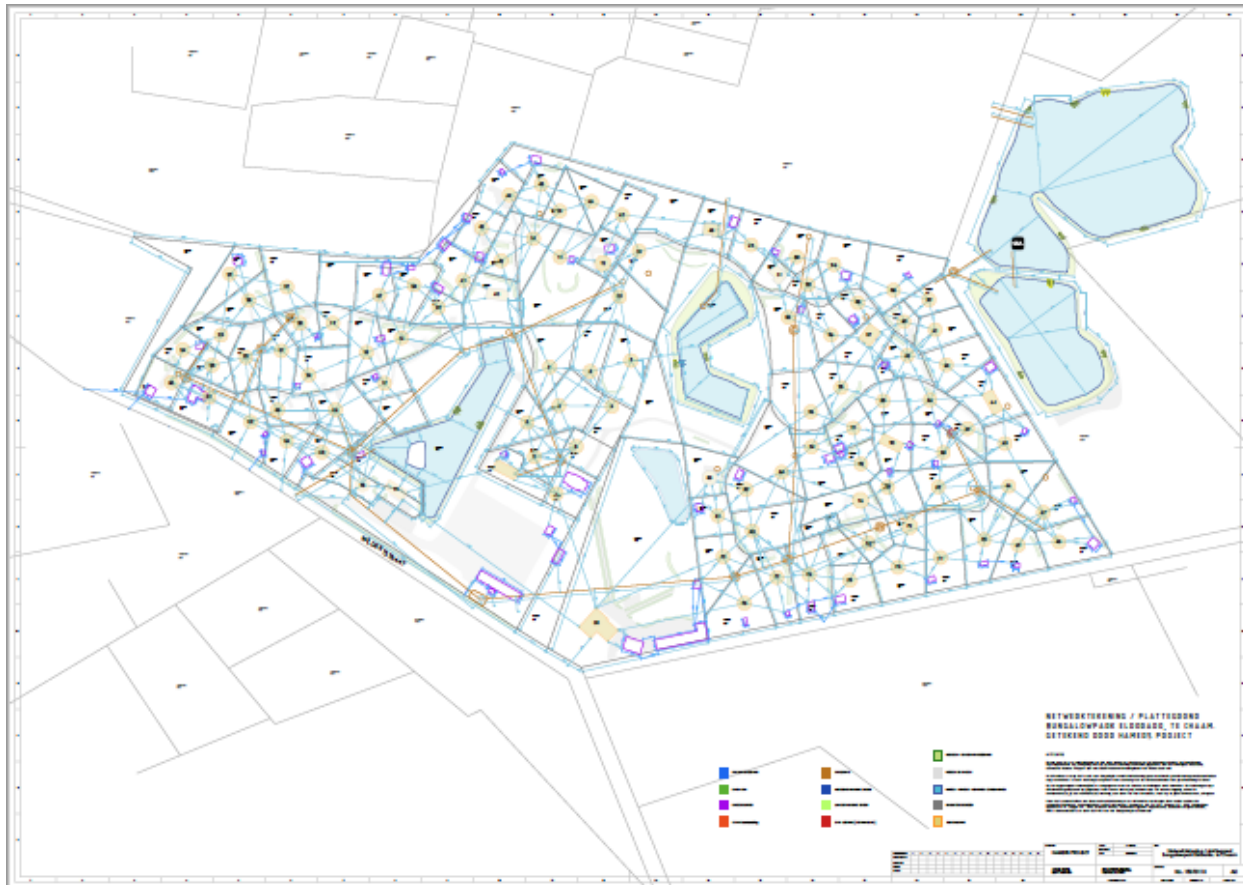
In 2015 heeft het bedrijf *Hamers Project* een aantal netwerktekeningen opgesteld van ons park. Guus van Berkum heeft zich ook erg ingezet om de bestaande informatie te completeren. Door deze, niet altijd kloppende, netwerktekeningen te combineren met de ervaringen en observaties van mensen, hebben we ons een completer beeld van het rioolstelsel kunnen vormen. De papieren versie daarvan zullen we presenteren op de informatiebijeenkomsten.

Een aantal van de basiskenmerken van ons stelsel zijn:

- **Het riool bestaat uit PVC-buizen.** Dit is goed nieuws, omdat destijds de gresbuizen veel gebruikelijker waren.
- **Het rioolstelsel is geen ringleiding** (waarop elk perceel apart is aangesloten, zoals in een dorp of stad waar elk huis zijn eigen aansluiting heeft). In plaats daarvan is het zo dat meerdere percelen via een en dezelfde secundaire rioolleiding en/of put verbonden zijn met de hoofdleiding.

- **Er zijn 16 betonnen putten die het rioolstelsel aan elkaar verbinden.**
De gangen van het rioolstelsel zijn door middel van betonnen / gemetselde putten met elkaar verbonden.
- **Er zijn twee soorten putten:** grote putten met meerdere aansluitingen en kleine doorstroom putten.
- **Er is een verschil tussen de hoofdleiding en secundaire rioolleiding** (met aansluiting op de percelen). Dit verschil zit hem in de diameter van de buizen; de hoofdleiding bestaat uit buizen met een doorsnede van 160 mm, de secundaire rioolleiding bestaat uit buizen met een doorsnede van 125 mm.

Afbeelding: Een van de netwerktekeningen gemaakt door Hamers Project in 2015



Problemen / knelpunten van ons rioolstelsel:

Door alle verzamelde informatie samen te voegen en op te delen in een aantal categorieën ontstaat de volgende lijst:

- **Diameter Hoofdleiding**
Voor de secundaire rioolleiding zijn de huidige buizen (met diameter 125 mm) nog voldoende breed, maar voor de hoofdleiding geldt dit helaas niet. Voor de hoofdleiding is nu eigenlijk een diameter van 300 mm nodig. Want waar tot 1998 een diameter van 160 mm nog voldoende was, is deze nu, door klimaatveranderingen en verandering van consumptiegedrag, niet meer voldoende. Hier is veel onderzoek naar gedaan; o.a. Eindrapportage van de pilotstudie perspectieven in integraal waterbeheer 2008.

- **Putten: versleten, slechte afdichting, stank**

De meeste van de 16 betonnen putten vertonen ernstige slijtage: afbrokkelende randen, ruwe bodem, en wanden.

Een aantal putten hebben een zeer slechte afdichting waardoor stankklachten gemeld worden. Enkele afdichtingen zijn dermate slecht (rot) dat ze als gevaarlijk betiteld moeten worden.

Je zou door de deksel kunnen zakken of de deksel zou kunnen inzakken omdat de put zelf aan het afbrokkelen is.

- **Problemen van individuele leden**

We zijn begonnen met een enquête onder de leden: de uitkomst daarvan is dat 22 percelen van 17 verschillende eigenaren rioolklachten ervaren. De eigenaren hebben ook aangegeven welke problemen zij ervaren met het riool of met zaken die met het riool in verband staan. Meest genoemde problemen zijn: verstoppingen; borrel- en plopgeluiden; geen toiletpapier durven doorspoelen vanwege slecht leeglopen toilet; opborrelend rioolwater; slecht weglopen douchewater; stankoverlast.

- **Verstoppingen door niet oplosbare doeken/doekjes**

In vrijwel alle putten komen proppen voor van meestal niet oplosbare doekjes.

In de putten waarop meerdere leidingen uitkomen, geven deze proppen het grootste probleem en moet dan de hulp van een gespecialiseerd bedrijf ingeschakeld worden.

- **Verschil tussen aantal gemelde problemen Eldorado West (links van de slagboom) en Eldorado Oost (rechts van de slagboom).**

- In het gebied rechts van de slagboom melden 17 perceeleigenaren 1 of meer van bovengenoemde problemen.

- In het gebied rechts van de slagboom melden 5 perceeleigenaren 1 of meer van de genoemde problemen. Het verhuurdeel van de VoF Dennis & Angel is geteld als zijnde meerdere eigenaren; dus per perceel.

- **Noodzakelijk en regelmatig, handmatig onderhoud (gedurende jaren) door o.a. vrijwilligers t.b.v. voorkomen verstoppingen**

Gedurende jaren is het al nodig om zeer regelmatig (meerdere keren per maand) put-onderhoud te verrichten. Lees: verstoppingen in de putten handmatig door te schuiven (een vieze klus). In het verleden deed een professioneel bedrijf dit, met hoge kosten tot gevolg. Toen hebben Cees Damen en Patrick Nooijens dit overgenomen. Cees Damen is inmiddels gestopt, maar Patrick doet dit nog steeds. Het voorkomt veel extra probleemmeldingen.

Hetzelfde geldt voor de inzet die Dennis Goossens (mede-eigenaar van meerdere percelen van Bungalow Verhuur VOF Dennis & Angel) steekt in het doorschuiven van proppen, met name die in een van de grote putten met meerdere aansluitingen. Hierdoor worden veel problemen voorkomen, zoals bijvoorbeeld toiletten die niet meer doorlopen. Zonder deze inzet van Dennis zouden de klachten op Eldorado West (links van de slagboom) waarschijnlijk hoger gescoord hebben.

Drie opties t.b.v. aanpak rioolproblemen

Naar aanleiding van deze inventarisatie, onderbouwd met de in dit document beschreven verzamelde informatie, komt het bestuur tot een aantal opties qua aanpak. We lichten ze hieronder toe:

Optie 1. Nieuwe start: een compleet nieuw systeem aanleggen, naar de huidige normen.

Voor- en nadelen van deze optie zijn:

- Voor: de problemen zijn al heel erg oud en behoorlijk complex. Door het riool in zijn geheel te vervangen en volgens de huidige normen aan te leggen, maken we een nieuwe start.
- Tegen: Het complete park moet hiervoor op de schop, inclusief de rondweg.
- Tegen: deze optie vergt een enorm hoge investering, geld dat momenteel niet voorhanden is.

Optie 2. Niets doen, de situatie laten zoals die nu is en doorgaan met (handmatige) symptoombestrijding.

Voor- en nadelen van deze optie zijn:

- Voor: mits de problemen niet toenemen, zijn de kosten overzichtelijk;
- Tegen: het maakt ons afhankelijk van de 'vrijwillige' inzet van mede-eigenaren;
- Tegen: percee-eigenaren die wel regelmatig problemen ervaren voelen zich genegeerd;
- Tegen: we negeren de verwachting dat door de slechte kwaliteit van de verouderde putten de verstoppingen zullen toenemen.
- Tegen: Met name op de momenten dat er er veel mensen tegelijk op het park zijn, zullen de verstoppingen toenemen. Dit is meestal in het weekend en dit is tevens het kostbaarste moment om specialistische hulp in te schakelen.

Optie 3. Gefaseerd verbeteren / planmatige aanpak

Starten met de ergste problemen, en de rest van de problemen in volgende jaren in gefaseerde stappen oppakken als onderdeel van een meerjaren-onderhoudsplan.

Voor- en nadelen van deze optie zijn:

- Voor: we kunnen al snel de grootste problemen aanpakken door te starten met de putten die er het ergste aan toe zijn;
- Voor: door te beginnen op strategische punten (de putten) in het rioolstelsel, en samen te werken met een vakkundige partij, kunnen we gelijktijdig met die werkzaamheden onze kennis en inzicht in het rioolsysteem uitbreiden (zie uitleg aanpak op laatste pagina).
- Voor: door de kosten uit te smeren over verschillende stappen in verschillende jaren is deze optie in financieel opzicht controleerbaar;
- Voor: last but not least: de overlast en impact voor de leden op het park zijn te overzien.
- Tegen: We besteden geen werk meer uit via Aad Riool en vergelijkbare riool bedrijven, omdat dat het inzicht in ons riool en daarmee ook de kosten op termijn nadelig beïnvloeden.

Advies van de deskundige

Nadat alle informatie was verzameld, zijn er vijf partijen benaderd met de vraag om een kundig advies en offerte. Daarvan heeft slechts één partij, **Etipar uit Tilburg**, positief gereageerd.

Andere partijen gaven aan dat hun orderportefeuille overvol was of waren niet geïnteresseerd.

Een Etipar-deskundige is inmiddels al langs geweest en heeft een rondleiding gehad waarin we direct ook veel informatie konden geven. Etipar deelde daarop direct een aantal inzichten waarmee de bestaande rioolklachten konden worden gekoppeld aan de huidige situatie van ons rioolsysteem. Daarmee maakte Etipar een zeer positieve en deskundige indruk. Ook belangrijk: ze beheren ook het rioolsysteem van andere parken, hebben een grote relevante ervaring.

Een eerste conclusie is dat voornamelijk de conditie van de putten mede-oorzaak is van de slecht doorlopende buizen, en het slecht weglopen van douchewater en toilet: door de beschadigde en ruwe bodem van de putten blijven o.a. doekjes daar liggen en zorgen zo voor verstoppingen, ook de verstoppingen die zich pas verderop in het riool voordoen.

Etipar's advies is om de oude putten te vervangen door moderne pvc-putten met een goed sluitende deksel. Volgens dit advies kunnen we met het vervangen van de huidige putten al een substantiële verbetering aanbrengen aan ons rioolstelsel, met andere woorden: door het vervangen van alleen nog de oude putten zal al een groot deel van de klachten verdwijnen. Met dit advies denkt Etipar gelijk ook financieel mee: want de kosten van het vervangen van de putten zijn te overzien en uit te spreiden over enkele jaren, zodat we dit waarschijnlijk kunnen bekostigen uit de financiële reserve.

Blijvend aandachtspunt

Naast alle herstelwerkzaamheden en verbeteringen blijft er nog een aandachtspunt over met betrekking tot het voorkomen van verstoppingen (en dus kosten). Dat is het gedrag van de gebruikers van het riool, wij dus, want een van de meest voorkomende oorzaken van verstoppingen is het gebruik van niet-afbreekbare doekjes (billendoekjes). Zie hieronder een foto van enkele doekjes-proppen die op 21 juni uit ons riool zijn gehaald.

Afbeelding: enkele propfen niet afbreekbaar materiaal die in juni 2022 zorgden voor een verstopt riool



Visie van het bestuur op noodzaak aanpakken problemen

Waarom denken wij als bestuur dat, hoewel we momenteel de rioolproblemen (handmatig) enigszins onder controle hebben, we toch moeten investeren in een structurele oplossing?

- **Het is een gezamenlijk probleem:** en ook al merkt nog niet iedereen dit, dat kan veranderen (en dat wil je niet).
- **We hebben steeds vaker verstoppingsproblemen**
De reguliere verstoppingen worden vaak zelf opgelost of met hulp van een bedrijf dat het riool doorspuit. Daarnaast zijn er ook al een aantal algemene hoofdput-verstoppingen geweest die opgelost moesten worden.
- **Voorkomen van kwaad tot erger:** als we niks doen, dan kan het gebeuren dat er een probleem ontstaat waar dan alleen nog maar zeer grote en kostbare maatregelen tegen helpen (bv de gemeente/milieudienst die (juridisch) ingrijpt bij lekkende putten)
- **Het is een investering in onze toekomst:** het gaat om een blijvende waarde van ons bezit, onze huisjes en ons park.
- **Besturen is vooruitzien:** Met een meerjarenplan kunnen we werken aan een oplossing voor de lange termijn, en de kosten verspreiden over meerdere jaren.

Voorstel bestuur:

optie 3. gefaseerde aanpak rioolproblemen

Op basis van alle bovenstaande verzamelde informatie meent het bestuur dat de beste aanpak van de rioolproblemen op Eldorado is, om de putten gefaseerd en in volgorde van urgentie te saneren. Door deze plannen op te nemen in een meerjaren-onderhoudsplan kunnen met een planning van 5 jaar, in 2027 alle putten vervangen zijn.

De urgentie van de aanpak van putten wordt bepaald door:

1. gevaar; 2. huidige staat van bruikbaarheid; 3. klachten.

Op basis van deze punten zijn er vier putten waarmee direct een start moet worden gemaakt:

1. de verzamelput achter perceel 35/ 36/ 98 (stroomt niet tot slecht door, stankoverlast)
2. de put bij het oude zwembad (1e vijver na slagboom).
Deze put bevat ook de kranen voor het doorspoelen van het riool en deze zijn eveneens versleten. (putranden brokkelen af, ruwe bodem, deksel is rot en sluit niet af, daarbij bevat deze put de kranen voor doorspoelen en deze functie moet losgekoppeld worden van een rioolput)
3. verzamelput perceel 87 (Stankoverlast, mogelijk lek)
4. doorstroomput perceel 69/68 (stankoverlast, niet sluitende deksels)

De beraamde kosten hiervoor zijn:

- Saneren van de eerste vier putten (zie hierboven) = ± € 14.520 inclusief BTW
- Saneren van de overige 12 putten = ± € 18.150 incl BTW
Dit tweede bedrag kan verspreid worden over meerdere jaren.
- Het eerste bedrag is zo hoog, omdat het saneren van grote putten kostbaarder is dan het saneren van de kleine putten. Die zijn relatief eenvoudig te vervangen.

- Deze bedragen zijn inclusief het jaarlijks groot onderhoud van de hoofdput bij ingang van het park, en ook het halfjaarlijks klein onderhoud van deze hoofdput
- Alle bedragen zijn een indicatie, omdat op voorhand niet alle variabelen bepaald kunnen worden. Meer of minderwerk wordt berekend op uurtarief.

Reeds uitgevoerd: reiniging hoofdput

Op 19 en 20 juni bleek de hoofdput zodanig vervuild dat de wc's op Eldorado West niet meer doorspoelden. Deze verstopping was aanleiding om het onderhoud aan de hoofdput versneld uit te voeren. Etipar heeft reparaties uitgevoerd op 21 juni.

De put bleek zeer vervuild en het rooster dat veel doekjes en andere onrechtmatigheden tegen moet houden bleek zo vervuild dat het water met de troep over het rooster heenliep en zo in de pompen terecht kon komen. Buiten het probleem van de vervuilde put hield ook de besturing van de pompen ermee op en is er door het bedrijf van de Enden een nieuw besturingssysteem geïnstalleerd,



Afbeelding: Etipar aan het werk in de hoofdput op 21 juni.

Werkwijze Etipar

- Etipar houdt elke ontstopping en reparatie bij op een overzichtskaart van het park, zodat we in de toekomst zeer efficiënt te werk kunnen gaan en zodat het mogelijk is om te anticiperen op probleemgebieden die aangepakt moeten worden.
- Bij elke verstopping wordt door Etipar 20 meter riool per aansluiting op een put in beeld gebracht met camera. Op deze wijze ontstaat er in de loop der tijd een goed overzicht van de staat van het rioolstelsel.
- Deze informatie wordt ook gedeeld met het park, zodat er voldoende informatie is om een meerjarig onderhoudsplan op te baseren. Een meerjarig onderhoudsplan is hét middel om kosten te voorzien en uit te spreiden over meerdere jaren.
- De afspraak zal worden dat Etipar het onderhoud en het oplossen van rioolproblemen volledig op zich gaat nemen. Dus ook op uw perceel. Wilt U een ander bedrijf raadplegen dan kan dat natuurlijk altijd alleen dan op eigen kosten. Een willekeurig

bedrijf draagt niet bij aan het in kaart brengen van het rioolsysteem en uiteindelijk zal Epitar ook beter problemen kunnen detecteren omdat ze het systeem leren kennen.

- Alleen zo kunnen we accuraat en kostenbesparend zorgen dat ons rioelstelsel ook voor de komende jaren geupdate wordt en dus naar behoren blijven functioneren.

Vervolg: voorstel ter stemming brengen in de ledenvergadering

Voor het kiezen van een optie, en voor het eventueel geven van een opdracht met hoge kosten heeft het bestuur toestemming nodig van de leden. Tijdens de ledenvergadering op 8 oktober zal daarom bovenstaand voorstel (optie 3) door het bestuur ter stemming worden ingebracht.

In aanloop naar de ledenvergadering organiseert het bestuur twee informatiebijeenkomsten waarin leden alvast vragen kunnen stellen en suggesties kunnen doen. De eerste voorlichtingsochtend vond plaats op 18 juni 2022. **De tweede voorlichtingsbijeenkomst vindt plaats op zaterdag 3 september van 10 - 12 uur.** Graag uw opmerkingen en vragen zodat we daar op voorlichtingsbijeenkomst aandacht voor kunnen hebben.

Drie vragen aan de leden, ter voorbereiding

Daarnaast hebben wij nog drie vragen die wij de leden willen stellen ter voorbereiding op de voorlichtingsbijeenkomst:

1. Welk bedrijf zetten we in bij individuele rioolproblemen?
2. Hoe gaan we om met de kosten die gemaakt worden bij het oplossen van verstoppingen?
3. Hoe kunnen we elkaar aanspreken op het gebruik van niet oplosbare doekjes?

Op de volgende pagina vindt u aanvullende uitleg op bovenstaande vragen.

**Wij zien u graag op de tweede voorlichtingsbijeenkomst op 3 september.
met vriendelijke groet,**

Will Linders, bestuurslid CVvE Eldoradopark Chaam

Bijlage: Drie vragen aan de leden, ter voorbereiding

Wij hebben alvast drie vragen bedacht die voortkomen uit bovenstaande presentatie en waar we graag uw keuze en antwoord op willen bespreken tijdens de voorlichtingsbijeenkomst.

Vraag 1: Welk bedrijf zetten we in bij individuele rioolproblemen?

Bij rioolproblemen kiest op dit moment elke eigenaar zelf welk bedrijf wordt ingezet om verstoppingen op te lossen. Wij hopen duidelijk te hebben beschreven waarom het belangrijk is om eigenlijk met maar één bedrijf in zee te gaan: los ingezette bedrijven bekijken het probleem meestal niet in het groot (soms ligt de oorzaak op een ander perceel), en rapporteren niet wat hun inzet is geweest, waardoor er géén eenduidig beeld ontstaat over de staat van het riool. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor de uiteindelijke totale kosten. Want vaak wordt daarmee de aanpak van de echte oorzaak opgeschoven naar het volgende perceel, of blijft liggen.

Antwoord:

- a) Als ik rioolproblemen heb, dan kan ik mij vinden in het voorstel om met maar één bedrijf (Etipar) in zee te gaan voor het elk onderhoud en renovatie van het riool (dus ook alle verstoppingen).
- b) Als ik rioolproblemen heb, dan bepaal ik zelf welk bedrijf ik bel en draag daarvan zelf de kosten.

Vraag 2: Hoe gaan we om met de kosten die gemaakt worden bij het oplossen van verstoppingen?

Onze vereniging bestaat uit eigenaren van in totaal 99 percelen. Als vereniging van eigenaren zijn we gezamenlijk verantwoordelijk voor de infrastructuur van het park. Als individueel eigenaar zijn we verantwoordelijk voor alles wat op het eigen perceel gebeurt, dus ook hoe we omgaan met het riool. In principe blijft de eigenaar verantwoordelijk voor alles wat op zijn eigen perceel gebeurt, ook als hij het verhuurt aan derden.

Antwoord:

- a) Ik vind dat de kosten voor het oplossen van verstoppingen verhaald moeten worden op de eigenaar van het perceel. Tenminste als aantoonbaar is dat de verstopping plaatsgevonden heeft door toedoen van de gebruiker van dat perceel.
- b) Ik vind dat de kosten voor het oplossen van verstoppingen op een perceel betaald moeten worden door de vereniging. Met andere woorden dat we met allen deze kosten dragen.

Vraag 3: Hoe kunnen we elkaar aanspreken op het gebruik van niet oplosbare doekjes?

Hierboven staat beschreven dat het gebruik van niet oplosbare doekjes een belangrijke oorzaak is bij het ontstaan van verstoppingen. U heeft ook kunnen lezen dat het verbeteren/updates van het riool geen oplossing is voor het gedrag van mensen die zaken door het riool blijven spoelen die er niet in thuis horen. Als we ons realiseren dat dit de belangrijkste oorzaak is van onvoorziene kosten. Want ook het onderhoud aan de hoofdput, pompen en putten worden

hierdoor beïnvloed. Pompen kunnen vastlopen door zaken die niet in het riool thuishoren en zelfs doorbranden, we hebben dan te maken met een kostenpost van duizenden euro's.

Vraag 3: heeft u ideeën om dit gedrag van mensen te beïnvloeden? Of anders gezegd, hoe kunnen we terugvallen op ieders en onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om dit gedrag te veranderen?